

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
& ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ Δ/ΝΣΗ Π/ΘΜΙΑΣ
& Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
ΚΡΗΤΗΣ
(ΠΕ.Κ.Ε.Σ. ΚΡΗΤΗΣ)

Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου
Φιλολόγων (ΠΕ02)
Βασυλεία Καλοκύρη

Ταχ. Δ/ση: Ρολέν 4
Ταχ. Κώδικας: 713 05 ΗΡΑΚΛΕΙΟ
Τηλ.: 2810 24 64 00
2810 24 68 60
κιν.: 697 99 30 724
E-mail: pekeskritis@sch.gr
E-mail προσωπ.: kalokyri@sch.gr
Ιστότοπος: ΦΙΛΟΛΟΓΟΙ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
<http://users.sch.gr/sfschiliki/fi>
ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΕΣ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ
<http://diktvoofilologonkalokyri.weebly.com/>

Ηράκλειο, 13-5-2022

Αρ. Πρωτ.: Φ.2 /747

ΠΡΟΣ:

Διευθύνσεις και Φιλολόγους Σχολείων
Δ.Ε. Ηρακλείου επιστημονικής ευθύνης της
Σ.Ε.Ε. Β. Καλοκύρη (διαμέσου των
Δ/σεων των σχολείων τους)

ΚΟΙΝ:

1. ΠΔΕ Κρήτης
2. Δ/ση Δ/θμιας Εκπ/σης Ηρακλείου
3. ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κρήτης

Θέμα: Επισημάνσεις και βοηθητικό υλικό σχετικά με την τρίωρη εξέταση του μαθήματος της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας στο Γυμνάσιο, τον τρόπο διατύπωσης των θεμάτων και τον τρόπο βαθμολόγησης των δοκιμίων» (σύμφωνα με την με αρ. πρωτ. 89611/Δ2/09-07-2020 Υ.Α., ΦΕΚ Β' 3029/21-07-2020).

Αγαπητοί και Αγαπητές Συνάδελφοι,

Σχετικά με τον τρόπο εξέτασης της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας μαζί με την Αρχαία Ελληνική Γραμματεία στο Γυμνάσιο, σας αποστέλλω τα ακόλουθα, προς διευκόλυνση στο έργο σας.

α. Το ΦΕΚ με τον τρόπο διεξαγωγής της συνεξέτασης, διατύπωσης θεμάτων και βαθμολόγησης

Ο τρόπος διεξαγωγής και το περιεχόμενο της τρίωρης εξέτασης του μαθήματος της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας στο Γυμνάσιο, ο τρόπος διατύπωσης των θεμάτων και ο τρόπος βαθμολόγησης των δοκιμίων καθορίζεται στην με αρ. πρωτ. 89611/Δ2/09-07-2020 Υ.Α., ΦΕΚ Β' 3029/21-07-2020.

Μπορείτε να δείτε το ΦΕΚ στον ιστότόπό μας, [ΦΙΛΟΛΟΓΟΙ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ](#) → [ΝΟΜΟΘ. ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ](#), στον σύνδεσμο:

[ΦΕΚ 3029 Β' 21-7-20. Τρόπος διεξαγωγής και περιεχόμενο της τρίωρης εξέτασης του μαθήματος της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας στο Γυμνάσιο, τρόπος διατύπωσης των θεμάτων και τρόπος βαθμολόγησης των δοκιμίων](#) [για άνοιγμα του συνδέσμου πατήστε: Control+click]

[= http://users.sch.gr/sfschiliki/files/nomothesia/8_FEK_3029B_21-7-20.pdf]

β. Ο τρόπος εξέτασης, τα θέματα κ.ά. σύμφωνα με το ΦΕΚ και Επιστημόνσεις.

Ο τρόπος διεξαγωγής και το περιεχόμενο της τριώρης εξέτασης του μαθήματος της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας στο Γυμνάσιο, ο τρόπος διατύπωσης των θεμάτων και ο τρόπος βαθμολόγησης των δοκιμίων καθορίζεται ως εξής (στο προαναφερόμενο ΦΕΚ):

«Ανακεφαλαιωτική εξέταση στο μάθημα της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας (Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Αρχαία Ελληνικά Κείμενα από Μετάφραση).

Οι δύο κλάδοι της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας (Αρχαία Ελληνική Γλώσσα, Αρχαία Ελληνικά Κείμενα από Μετάφραση) εξετάζονται την ίδια μέρα και η συνολική διάρκεια της εξέτασης είναι **τρεις ώρες**. Τα θέματα δίνονται και οι απαντήσεις αναπτύσσονται **σε ξεχωριστό φύλλο για καθέναν από τους δύο κλάδους**, και αποδίδεται **διακριτός βαθμός για καθέναν από αυτούς**.

Ειδικότερα:

Α. Στον κλάδο της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας

Οι μαθητές/-ήτριες εξετάζονται σε κείμενο γραπτό που διανέμεται φωτοτυπημένο, το οποίο είναι ένα από τα διδαγμένα κείμενα, χωρίς το εισαγωγικό σημείωμα και τα γλωσσικά σχόλια του βιβλίου.

Οι μαθητές/-ήτριες καλούνται να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις δύο θεμάτων.

1.α. Το πρώτο θέμα περιέχει ερωτήσεις κατανόησης με τις οποίες ελέγχεται η ικανότητα των μαθητών/-τριών είτε να εντοπίζουν και να παρουσιάζουν πληροφορίες που υπάρχουν στο κείμενο είτε να ερμηνεύουν σημεία του κειμένου αξιοποιώντας τη λεξικογραμματική του μορφή (λεξιλόγιο, γραμματική, συντακτικό).»

❖ Επισημάνση: Στο 1.α. θέμα ζητείται να αξιοποιηθούν στην απάντηση στοιχεία από το κείμενο:

- είτε εντοπισμός και παρουσίαση στοιχείων του κειμένου
- είτε τεκμηρίωση της ερμηνείας σημείων του κειμένου με στοιχεία από το λεξιλόγιο, τη γραμματική και το συντακτικό (λέξεις, φράσεις, προτάσεις, κλπ)

«Το πρώτο θέμα **αναλύεται** σε δύο ισοδύναμα υποερωτήματα (4 + 4 μονάδες) και βαθμολογείται με 8 μονάδες.

1.β. Στη Γ΄ Τάξη Γυμνασίου το ένα υποερώτημα του πρώτου θέματος αφορά σε μετάφραση αποσπάσματος (4-6 στίχων) του κειμένου.

2. Το δεύτερο θέμα αφορά στο λεξιλόγιο και τη γραμματικοσυντακτική δομή του κειμένου.

Με τις ερωτήσεις-ασκήσεις του δεύτερου θέματος ελέγχεται η ικανότητα των μαθητών/-τριών:

ως προς το λεξιλόγιο

- να αναγνωρίζουν σημασίες λέξεων της αρχαίας ελληνικής και να τις συνδέουν με αντίστοιχες λέξεις της νέας ελληνικής
- να διακρίνουν συγγένειες μεταξύ των λέξεων (ομόρριζες, παράγωγες, σύνθετες, συνώνυμες, αντώνυμες, παρώνυμες κ.λπ.)

ως προς τη γραμματικοσυντακτική δομή του κειμένου

- να αναγνωρίζουν γραμματικά και συντακτικά όρους της πρότασης ή/και είδη προτάσεων
- να μετασχηματίζουν όρους της πρότασης.

Οι παραπάνω ικανότητες ελέγχονται με ερωτήσεις-ασκήσεις κλειστού τύπου: αντιστοίχισης ή σύζευξης, πολλαπλών επιλογών, επιλογής Σωστού - Λάθους, συμπλήρωσης, διάταξης/διαβάθμισης.»

- ❖ **Προσοχή! Επισήμανση:** Το δεύτερο (Β') θέμα (λεξιλόγιο, γραμματική, συντακτικό) εξετάζεται ΜΟΝΟ ΜΕ ΚΛΕΙΣΤΟΥ ΤΥΠΟΥ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ! Δεν επιτρέπονται ερωτήσεις ανοικτού τύπου.
- ❖ Δείτε παραδείγματα διατύπωσης θεμάτων γραμματικής στα επισυναπτόμενα Ενδεικτικά Κριτήρια (που διαμόρφωσε η Συνάδελφος ΣΕΕ Στεργιανή Ζανέκα). Προσοχή στη διατύπωση των κλειστών ερωτήσεων γραμματικής, ώστε να ανταποκρίνονται στο παιδαγωγικό πνεύμα των Οδηγιών του μαθήματος (π.χ. με πίνακες με γραμματικούς τύπους κ.ά.), δηλ. να μην δίδεται έμφαση σε μεταγλωσσικούς όρους δυσχεραίνοντας την κατανόηση από τους μαθητές (ιδιαίτερος από εκείνους που μπορεί να έχουν μαθησιακές δυσκολίες ή είναι στην γκρίζα ζώνη των ειδικών μαθησιακών δυσκολιών)!
«Το δεύτερο θέμα **αναλύεται** σε τρία ισοδύναμα υποερωτήματα (ένα για το λεξιλόγιο, ένα για τη γραμματική και ένα για το συντακτικό). Κάθε υποερώτημα βαθμολογείται με 4 μονάδες (Σύνολο: 12 μονάδες).»

«B. Στον κλάδο των Αρχαίων Ελληνικών Κειμένων από Μετάφραση

Δίνεται διδαγμένο κείμενο (20-30 στίχων) σε φωτοτυπία και οι μαθητές/τριες καλούνται να απαντήσουν σε τρία θέματα:

1. Το πρώτο θέμα αναφέρεται στην κατανόηση του κειμένου και αναλύεται σε δύο ισοδύναμα υποερωτήματα. Με αυτό ελέγχεται η ικανότητα των μαθητών/τριών:

α) είτε να εντοπίζουν στο κείμενο ορισμένες πληροφορίες, όπως τα πρόσωπα, τον χώρο, τον χρόνο, το σκηνικό, το κοινωνικό πλαίσιο, το πρόβλημα που απασχολεί τα πρόσωπα, κατευθύνει τη δράση τους κ.τ.λ., **τεκμηριώνοντας την άποψη τους με στοιχεία του κειμένου,**

β) είτε να αναγνωρίζουν τα βασικά θέματα ή τις ιδέες που προκύπτουν από το κείμενο τεκμηριώνοντας την άποψη τους με στοιχεία που εντοπίζονται στο κείμενο ή/και με πληροφορίες που υπάρχουν στα εισαγωγικά κείμενα και στα ερμηνευτικά σχόλια του διδακτικού βιβλίου.

Το συγκεκριμένο θέμα βαθμολογείται με οκτώ (08) μονάδες (4+4).

2. Το δεύτερο θέμα αναφέρεται σε ζητήματα δομής του κειμένου και μπορεί να αναλύεται σε δύο ισοδύναμα υποερωτήματα όπως:

α. Χωρισμός σε μικρότερες ενότητες με κριτήρια αφηγηματικά ή θεματικά και απόδοση πλαγιότιτλων.

β. Εντοπισμός και αξιολόγηση του ρόλου των εκφραστικών τρόπων, αφηγηματικής και περιγραφικής τεχνικής:

- οπτική της αφήγησης (πρωτοπρόσωπη, τριτοπρόσωπη, μικτή)
- διάλογος, μονόλογος, ειρωνεία, σχόλιο
- λειτουργία του χρόνου (στοιχεία προοικονομίας, χρονικές αναδρομές, επιτάχυνση και επιβράδυνση)
- σχήματα λόγου (παρομοίωση, μεταφορά κ.ά.)

Το δεύτερο θέμα βαθμολογείται με έξι (06) μονάδες (3+3).

3. Το τρίτο θέμα μπορεί να αναλύεται σε δύο ισοδύναμα υποερωτήματα με τα οποία οι μαθητές/τριες καλούνται:

α) να χαρακτηρίζουν πρόσωπα, λαμβάνοντας υπόψη στάσεις, σκέψεις, δράσεις, συναισθήματα. αξίες, ιδέες, συμπεριφορά των προσώπων του κειμένου και τον αντίκτυπο στα άλλα κειμενικά πρόσωπα

β) να βρίσκουν, να ταξινομούν και να αξιολογούν στοιχεία πολιτισμού που εντοπίζονται στο κείμενο (θεσμοί, ήθη και έθιμα, αξίες, ιδέες, οικονομία, υλικά αγαθά, κ.ά.), **να συνδέουν στοιχεία του κειμένου με τη σύγχρονη πραγματικότητα ή να συγκρίνουν ένα παράλληλο κείμενο με το κύριο κείμενο** όσον αφορά ιδέες, αξίες ή στάσεις και συμπεριφορά προσώπων που εντοπίζονται σ' αυτά.»

- ❖ **Επισημάνση:** Στο τρίτο θέμα είναι στην ευχέρεια του διδάσκοντος εάν θα επιλέξει να βάλει ένα ερώτημα ή δύο ισοδύναμα υποερωτήματα. Σε περίπτωση δύο υποερωτημάτων, αυτά αντλούνται με τους εξής συνδυασμούς: είτε ένα από την α' συν ένα από τη β' (α' + β') είτε δύο από α' είτε δύο από β'.

«Το τρίτο θέμα βαθμολογείται με έξι (06) μονάδες (3+3).

Η ισχύς της απόφασης αυτής αρχίζει από το σχολικό έτος 2020-2021.»

γ. Συνημμένα – ενδεικτικό βοηθητικό υλικό

Σας αποστέλλω συνημμένα δυο κριτήρια αξιολόγησης που συνέθεσε ενδεικτικώς η Συνάδελφος ΣΕΕ ΠΕ02 κ. Ζανέκα Στεργιανή, από τα οποία μπορείτε να αντλήσετε ιδέες για τα δικά σας θέματα, κυρίως ως προς τον τρόπο διατύπωσης, με βάση το ισχύον ΦΕΚ.

1. Ζανέκα Στεργιανή. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ. Αρχαία ελληνική γλώσσα και γραμματεία Α' τάξης Γυμνασίου. Όπως σημειώσαμε, τα κριτήρια είναι ενδεικτικά: στα Αρχαία Ελληνικά Κείμενα από Μετάφραση (Ομήρου Οδύσσεια), οι στίχοι που δίδονται είναι ενδεικτικοί, καθώς στις Οδηγίες διδασκαλίας του μαθήματος περιλαμβάνονται στην περιληπτική διδασκαλία, οπότε δεν τους εξετάζουμε σε «κανονικό» θέμα/κριτήριο εξέτασης.

2. Ζανέκα Στεργιανή. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ. Αρχαία ελληνική γλώσσα και γραμματεία Β' τάξης Γυμνασίου.

Με εκτίμηση και συναδελφικούς χαιρετισμούς,

Βασιλεία (Λιάνα) Καλοκύρη
Συντονίστρια Εκπαιδευτικού έργου
ΠΕ02 Φιλολόγων Ηρακλείου

Ακριβές αντίγραφο από το πρωτότυπο που τηρείται στη Γραμματεία του ΠΕ.Κ.Ε.Σ Κρήτης

Συνημμένα:

1. Ζανέκα Στεργιανή. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ. Αρχαία ελληνική γλώσσα και γραμματεία Α' τάξης Γυμνασίου
2. Ζανέκα Στεργιανή. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ. Αρχαία ελληνική γλώσσα και γραμματεία Β' τάξης Γυμνασίου.

Εσωτερική διανομή: 1.Οργανωτική Συντονίστρια ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κρήτης